

Posudek rigorózní práce

Autorka práce : Mgr. Markéta Zimová

Název rigorózní práce: Náhradní rodinná péče Praha PedfUK 2010

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Jiří Prokop, Ph.D.

Autorka si pro zpracování vybrala téma z oblasti péče o dítě a konkrétně oblast náhradní rodinné péče. Jistě téma stále aktuální, především s ohledem na to, že je Česká republika kritizována i ze zahraničí (nemluvě o diskusi uvnitř státu) za to, že vzhledem k české populaci je stále velmi mnoho dětí umísťováno především do náhradní ústavní péče.

Rigorózní práce je rozdělena do tří částí:

V první části (kapitola 1) si autorka poradila se základními teoretickými východisky dané problematiky - především se zaměřila na právní rámec této instituce, na historický vývoj oblasti náhradní rodinné péče a na základní formy NRP. Už u právního rámce vyjmenovala základní formy NRP, později v kapitole 1.3. se k nim vrátila. Ke všem formám, nikoliv pak k hostitelské péči (pravděpodobně z důvodu zřídka využívaní této formy?) Vyjádřila se rovněž k zvláštním formám adopce, jako jsou adopce na dálku, či adopce homosexuálními páry. Jsou zde rovněž některé statistické údaje, možná v oblasti počtu adoptovaných či osvojených dětí by mohly být údaje novějšího data, a u tabulky homosexuálních adopcí údaj o roku chybí zcela. Autorka upozornila na negativní jevy či meze NRP. Součástí první kapitoly byl také krátký vhléd do vývoje NRP u nás a v zahraničí (šlo opravdu pouze o encyklopedické údaje, ale s použitím vícero odborné literatury). V obsahu se některé kapitoly neobjevily, ačkoli jsou označeny v textu (např. 1.3.1.1.)

Na začátku druhé části konstatovala autorka to, že platí jisté pravidlo, že každé dítě je vhodné k adopci, naleznou - li se rodiče Otázka zní - tak proč je v České republice stále tolik dětí v náhradní ústavní péči, proč nemohou homosexuální páry osvojovat apod. Je to tím, že je málo těch, kteří chtějí dítě adoptovat či osvojit, nebo třeba tím, že v mnohých výchovných ústavech převažují děti romského etnika, o které není zájem? I o tom je kapitola druhá. Je o problematice NRP s dětmi se zdravotním postižením a dětmi minorit.

Nejdelší kapitolou je třetí, která pojednává o zahraničních zkušenostech s náhradní rodinnou péčí. Pokud se takovéto studie píše, tak jde především o to, jak v této srovnávané oblasti pomoci vlastnímu prostředí, situaci ve vlastním státě. Na začátku této kapitoly píše o problémech České republiky s tím, že jedním z východisek současných problémů s náhradní rodinnou péčí by bylo zřízení modelu profesionální pěstounské péče. Otázka zní - v jakém stádiu je tento model uplatňován v ČR a je tento model úspěšně uplatňován v zahraničí?

Otázka: Je respitní péče svébytnou formou NRP, nebo pouze formou péče hostitelské? Poté se autorka zaměřila na Slovensko, kde si kladla několik otázek, na které ne vždy odpověděla (např. že Slovensko je kritizována za to, že přijímá vzory ze zahraničí, které ne vždy mohou být kompatibilní s edukační či sociální realitou Slovenska).

Následuje sled států a to, jak situaci okolo NRP řeší u nich. Je jistě možné, že srovnávací studie je sepsána tak, že jednotlivé státy jsou seřazeny za sebou a čtenář si srovná sám. Je to jedna z legitimních forem práce ve srovnávací pedagogice. A jistě autorka vložila do této studie nemalé úsilí. Ale přece jen by se mohla při obhajobě krátce pokusit o srovnání některých oblastí sociální reality NRP v různých zemích. Např. formou tabulky? Pokud ne, tak bych prosil o jisté zhodnocení situace v zahraničí. Např. z kterých řešení si můžeme vybrat nějakou inspiraci pro nás, nebo která jiná či podobná úspěšná či neúspěšná řešení se opakují apod.

Závěr: Rigorózní práce Markéty Zimové splňuje požadavky kladené na tento typ práce a může být připuštěna k obhajobě.

V Praze 13.1.2011

Doc. PhDr. Jiří Prokop, PhD.
katedra školní a sociální pedagogiky PedF UK v Praze